

Bodemsanering vervuilde grond.

Onderzoek Universiteit Utrecht wijst uit:

Onvoldoende waarborg voor drinkwater in wetgeving bodemverontreiniging

Onderzoekers van de Universiteit Utrecht plaatsen vraagtekens bij de wijze waarop de aanpak van bodemverontreiniging in wetgeving wordt gewijzigd. Uit de analyse van de universiteit blijkt dat in het wetsvoorstel voor een Aanvullingswet Bodem onvoldoende instrumentarium aanwezig is om historische bodemverontreinigingen aan te pakken, wanneer die een bedreiging vormen voor de drinkwatervoorziening.

Het conceptwetsvoorstel van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) voor een Aanvullingswet Bodem bij de Omgevingswet laat volgens de onderzoekers te veel over aan goede bedoelingen en samenwerking tussen overheden, zonder dat sprake is van duidelijke opdrachten en taaktoedelingen. Om beter zicht te krijgen op de betekenis van deze gewijzigde aanpak, heeft Vewin de Universiteit van Utrecht (Utrecht Centre for Water, Oceans and Sustainability Law) gevraagd het wetsvoorstel te analyseren en hierover te adviseren. Dit advies is recent afgerond.

Resterende bodemverontreinigingen

Het wetsvoorstel voor een Aanvullingswet Bodem is van toepassing op de situatie na afronding van het huidige Bodemconvenant van de overheden dat loopt tot 2020. Dit convenant voorziet in een spoedoperatie voor het opruimen van verontreinigingen die een acute bedreiging vormen voor de volksgezondheid of die zich snel verspreiden via het grondwater. Ook daarna moet echter goed juridisch instrumentarium beschikbaar zijn, want naar schatting resteren er dan nog circa 150.000 gevallen van bodemverontreiniging die niet meer actief gesaneerd worden.

Bodemverontreiniging door bronnen uit het verleden zoals chemische wasserijen, benzinstations en industriële activiteiten is nog steeds een van de grote bedreigingen voor de drinkwatervoorziening. Volgens onderzoek uit 2014 van het RIVM blijkt dat bij enkele tientallen waterwinningen stoffen in het onttrokken grondwater worden aangetroffen die verband houden met bodemverontreiniging.

Actieve sanering vervalt

In 2016 heeft het ministerie van IenM het wetsvoorstel voor een Aanvullingswet Bodem bij de Omgevingswet voor consultatie uitgebracht. Deze aanvullingswet vervangt op termijn het bestaande juridisch instrumentarium voor bodemverontreiniging, namelijk de Wet Bodembescherming. Kern van het wetsvoorstel is dat de actieve sanering van bodemverontreiniging vervalt en wordt vervangen door beheeren en beheersen van resterende verontreinigingssituaties.

De eventuele aanpak van die verontreinigingen wordt hierdoor veel meer afhankelijk

van ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij de verantwoordelijkheid tot het treffen van maatregelen wordt gelegd bij de eigenaar van de grond of de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling, bijvoorbeeld een projectontwikkelaar.

Onvoldoende juridisch instrumentarium

Bij acuut of reëel te verwachten problemen voor de drinkwatervoorziening ontbreekt de mogelijkheid om de veroorzaker aan te spreken en een saneringsopdracht te geven. Voor zover er al instrumenten aanwezig zijn om bij zogeheten 'toevalsvondsten' met acuut gevaar voor de volksgezondheid maatregelen op te leggen, zijn deze alleen van toepassing voor verontreinigde grond en niet voor grondwater. Ook de zorgplicht uit de Omgevingswet is alleen van toepassing voor zover nog (vervuilende) activiteiten worden verricht en ziet niet toe op situaties uit het verleden.

Verantwoordelijkheid niet belegd

In het wetsvoorstel staat niet wie er verantwoordelijk is te handelen in geval van een acuut of reëel te verwachten probleem voor de drinkwatervoorziening en een interventie-instrumentarium ontbreekt volledig. Met name de beleidsplannen waarin maatregelen worden opgenomen (waterprogramma's), worden in het wetsvoorstel beschouwd als een belangrijk spoor om de bescherming van drinkwaterbronnen vorm te geven. Veel hangt daarom volgens de Utrechtse onderzoekers af van de wijze

waarop overheden in onderlinge afstemming komen tot maatregelen voor het beheersen en beheren van grondwaterverontreiniging en het formuleren en uitvoeren van maatregelen voor veiligstelling van drinkwaterwinningen waar nodig.

Standpunt Vewin

Vewin wil dat in het wetsvoorstel een duidelijke opdracht wordt neergelegd voor de overheid om op te treden wanneer bodemverontreiniging een waterwinning bedreigt, nu of in de toekomst. Verder hecht Vewin groot belang aan goede uitvoering van de afspraken van de overheden uit het Bodemconvenant 2015, waarmee verontreinigingsgevalen met ernstige verspreiding via het grondwater worden aangepakt. Tijdens de consultatieronde van het wetsvoorstel en in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft Vewin haar zorgen naar voren gebracht over bovenstaande punten.

Onderzoeksrapport

Lees het rapport 'Aanpak historische en nieuwe verontreiniging van grondwater onder de Omgevingswet' van Utrecht Centre for Water, Oceans and Sustainability Law.

